

OPERA V ROMANTIKI

Ponovitev dosedanjega znanja o operi:

- prva opera **Dafne**, ki jo je leta **1594** v **Firencah** napisal **Jacobo Peri**,
- prvo operno **gledališče v Benetkah** leta **1636**,
- opera v **baroku** (uvertura, virtuosno petje, balet kostumi, scena, operne družine),
- **Claudio Monteverdi** (Orfej), **C. W. Glück** (Opera in Evridika),
- opera v **klasicizmu** (Mozart: Figarova svatba, Čarobna piščal ...).

Opera, ki se je od baroka dalje širila po evropskih glasbenih središčih, je v **19.** stoletju sprejela nove **romantične vsebine**, čustvovanje, doživela pa je tudi pomembne razvojne spremembe. V začetku romantike je bilo glavno operno središče **Pariz**. Še vedno je imela poleg glasbe glavno vlogo zgodba, je v operi zapisana v opernem besedilu, ki se imenuje **libreto**. Šele to besedilo ali libreto skladatelj uglasbi. Eden najbolj znanih libretov govori o **Figaru**, ki smo ga že omenjali.

Poslušana odlomka iz teh oper znamo tudi zapeti. Iz opere **Figaro** je znan odlomek **Poklon fantov in deklet**, iz **Figarove svatbe** pa Figarova pesem Kerubinu **Marsičesa boš tamkaj pogrešal**.

*Čast in hvala vselej dala njim se vaša gnada bo.
Ve dekličiči, vi fantičiči le zapojte za mano.*

*Marsičesa boš tamkaj pogrešal, kar ti tu je življenje sladilo.
Glavic deklicam več ne boš mešal, oj, Narcisek, prelepi ti moj.*

Na to zgodbo se je v romantiki naslonil tudi znani italijanski skladatelj **Gioacchino Rossini**, saj je menil, da se kljub dvema uglasbitvama še vedno da narediti nekaj novega. V svoji operi **Seviljski brivec** je opisal hudomušnega Figara, ki pa je bil to pot brivec.

Gioacchino Rossini je bil izredno plodovit skladatelj, ki so mu Francozi zaradi napisanih kar 39 oper dali vzdevek »**Napoleon muzike**«. Izhajal je iz italijanske operne šole in je bil znan po svoji spretnosti pisanja vedre in iskrive glasbe. Tip komične opere, kakršne je pisal tudi on in so pravzaprav glasbene komedije, imenujemo **opera buffa**. Vsebino oper je jemal iz vsakdanjega življenja, kjer je uporabljal vsakdanjo govorico in narečja. **Gioacchino Rossini** je v opero vključil tudi elemente, kot so kihanje, kašljanje, smrkanje in mijavkanje.

V obsežni operni zakladnici, ki jo je zapustil, se je poleg **Seviljskega brivca** na svetovnih odrih obdržala tudi resna opera **Viljem Tell**, v katerem junak sodeluje v švicarskem uporu proti oblasti. Najbolj znana je **uvertura**, ki ji mnogi rečejo kar »**konjski galop**«.

V Italiji je deloval v romantiki tudi **Giacomo Puccini**, ki je znan po operah **La Boheme**, **Tosca**, **Manon Lescaut** in **Madama Butterfly**. Puccini je pisal tako imenovane **veristične opere**. Verizem je slogovna smer iz konca 19. stoletja, ki se je razvila v Italiji. Snov je pogosto polna skrajnih čustvenih stanj, kot so strastna ljubezen, nezvestoba in maščevalnost. Zgodbe imajo skoraj vedno tragičen razplet.

Najbolj znana opera **Giacoma Puccinija** ima naslov **Madama Butterfly**. Zgodba se dogaja na Japonskem, kjer ameriški mornarski častnik Pinkerton vzame japonsko dekle Čo-čo-san za svojo »pristaniško ženo«. Ko po službeni dolžnosti zapusti državo Čo-čo-san rodi njenega sina. Ko se Pinkerton spet vrne, pripelje s sabo svojo ameriško zakonito ženo. Ob spoznanju, da je Pinkerton poročen, mu Čo-čo-san izroči otroka, sama pa si vzame življenje.

Operne odlomke iz romantičnih oper danes srečamo tudi v različnih zabavnih priredbah.